

פרוטוקול מס. 207

מישיבת ועדת הכספים שהתקיימה ביום ששי,
י"ב בשבט תשל"ה - 24.1.75, משעה 10.00.
(בתל-אביב, בבנק ישראל)

נ ו כ ח י ס - חברי הוועדה:

י. קרגמן - היו"ר
ע. אמוראי
א. אפרת
ש. ארליך
מ. ארנס
י. בדר
י. גולן
צ. גרשוני
ב.צ. חלפון
ש. לורנץ
א. מלמד
ע. פיינרמן
י.ש. פלומין
ג. פח
ח. קורפו
נ. קצב
ז. שובל
מ. שחל

מוזמנים:

ד. שטאוב
גב' ש. שביד
מ. נוידרפר
י. פישר
א. דובנוב
משרד האוצר

י. לנגנטל, עו"ד
אורי מקוף, עו"ד
מר סוכובלסקי, עו"ד
מ. שוב, עו"ד
לשכת עורכי הדין

א. קרשנר
ד"ר ג. קיסרון
שולמית פרג
מזכיר הוועדה:
היועץ המשפטי לוועדה:
הקצרת ניתוח:

בסדר-היום: (א) חוק מס שבת מקרקעין (תיקון מס.6), תשל"ה-1975
(ב) חוק המילווה (תוספת יוקר), תשל"ה-1975.

987-

(נתקף ביום 10.2.75)

היו"ר י. קרגמן:

אני פותח את הישיבה.

אנחנו מארחים כאן את לשכת עורכי הדין.

קבלתי מכתב מראש הלשכה - יצחק טוניק, עו"ד - שבו הוא כותב: (קורא המכתב שבפיסקה האחרונה כותב מר טוניק): "לצערי, נבצר ממני להשתתף אישית בישיבה מחמת מחלה".

אני מבקש למסור למר טוניק החלמה מהירה. יש לנו יחסי ידידות אהו.

י. לנגנטל, עו"ד:

יש מגע עם שלטונות מס הכנסה לכל אזרח ואזרח. ואילו במס שבח, המגע אתם הוא חד-פעמי, וזה כאשר אדם עושה כמה פעמים בחייו עסק. אם האזרחים מגלגלים הרבה, אז הם צריכים לשלם מס הכנסה. לכן, אוחו ציבור עורכי דין, שאצלו נרכש נסיון מצטבר הן בשטח של עסקות, והן של אנשים העוסקים במס שבח - מופיע פה בגלל סעיף 1 או 2, ויש עורכי דין מתמחים בזה. מכל מקום, לנו כלשכה, אין אינטרס מיוחד בזה, אלא להבנת צרכי הציבור שאותם אנחנו משרתים תוך כדי מגעם במס שבח, כך שאנחנו רוצים להביא בפניכם את הערותינו. אלו הן לא הערות מאולתרות, אלא זה לאחר שהוועדה שלנו יושבה בעשרות ישיבות, ופעמיים עם נציגי משרד האוצר. מה שאנחנו מביאים בפניכם אלו תמציות שנעשו לאחר דיון ממצה.

ברור לנו כי חוק זה שנחקק ב-1963 זקוק לחיקונים, אבל נדמה לנו שעשיית חיקונים כאלה בחפזה תחטיא את המטרה. חיקינו 10 שנים לחיקונים, ואנחנו מבקשים לעשותם בשיקול דעת. אנחנו מבינים שלמשרד האוצר יש עניין לתקן פגמים בחוק, ולגבות סכום מס יותר מוגדל. אבל אם המטרה היא לגבות מס, אז לא יתכן להתעלם ממטרות עקריות אחרות.

אלה הם הדברים בקצרה. ויש לנו

גם הערות לסעיפי מחצית החוק:

בקשר לדירת יחיד: אין כל הצדקה לצמצום הגדרה של קרובים בסעיף זה. אין להוציא הורים או אחים בהגדרה זו. מכל מקום, הגדרה של "קרוב" היא רחבה במס שבח, ואילו בדירת יחיד היא צומצמת. בחוק המזוונות כתוב שיש לדאוג למגוריו של אדם, שהוא הורה, ואם אותו הורה ילך וימכור את הדירה, אז היא תהיה דירה ספקולטיבית, ולא תיחשב כדירת יחיד, בניגוד למצב היום.

אין להגביל את גיל הילדים עד 21. יש בזה לימודים, הכשרה מקצועית ועוד, כך שילדים נשארים בגיל יותר מאוחר, וההורים דואגים לדירה עבורם. אין לראות בזה דירה ספקולטיבית.

לגבי איגוד מקרקעין: אם היום רשומה דירה בשם חברה - ברצוני לציין לשבח את שלטונות מס שבח על כך בפרקטיקה עם מכירים בזה. אבל, לאור השינוי, זה עלול להתבטל. בהצעת החוק כתוב שבעל זכות מקרקעין חייב לגור בדירה משר 2 חודשים. הכוונה אולי ליום אחד. אחר כך הוסבר לנו שהאות ב"ת במלים "(ב) שנים-עשר החדשים".

מכל מקום, נראה לנו שיש בזה הכבדה. "רוב ימות השנה", זה חצי שנה לפחות, מכאן שיש בזה הכבדה ניכרת.

"אם הוכח שנחקיימו לגבי הדירה התנאים שקבע לעניין זה שר האוצר" - אז יינתן פטור. למעשה, איננו יודעים מה מה עתיד להתפרסם. אבל באופן עקרוני נראה לנו, כי אין למסור בחקיקת משנה הגדרת תנאים, מאחר וערב פרסום תקנות אין לציבור אפשרות להגיב עליהן, כך שהחקיקה נעשית ללא אפשרות להגיב עליהן.

יש לקבוע בחוק עצמו את ההגדרה המדוייקת. לרבות התנאים, על מנת שהנושא יהיה ברור לציבור ועל מנת שאם הכוונה להכניס חקונים - שנוכל להגיב עליהם.

אנחנו מוצאים לנכון לציין, שבאופן

כללי ההגדרה מניחה את הדעת.

י. לנגנטל, עו"ד:

בקשר לסעיף 2 של ההצעה שמתייחס לסעיף 6 המקורי: הסעיף כולו לא ברור לנו. כנראה שהכוונה להוספת פחת. יש משהו על כך בדברי ההסבר. אין ספק שיש כאן טעות. זהו פחת שנוכה בפועל, ולא רק אם זכאי לפחת. סכום הפחת ינוכה - ממה? זה לא ברור. יתכן שזה או ממחיר הרכישה או מההוצאות. דבר אחד ברור, שזה רק במקרה שנוכה בפועל.

סעיף 9 להצעת החוק: אנחנו מתייחסים לתקונים לסעיף 37(1)(4) ו-(7) לחוק המקורי. לפי דעתנו הכוונה ברורה, והדבר צודק. זאת אומרת, נכס בעזבונו של מנוח יש להתשיב את שווי רכישתו מיום פטירת המנוח. אולם, יש להוסיף רק במקרים של רכישה ללא תמורה, כי אם בתמורה. אז הוא קונה בתום לב, ואין להפנותו לבריוריים במס עזבון שאין בזה כל קשר. אולי זו היתה הכוונה. על כל פניסך במלה "רכישה" לא צויין "ללא תמורה" --- (גב' ש. שביד: לא זו הבעיה)

אורי מקוף, עו"ד: אמנם החלטנו לא להתערב בשאלה הכלכלית, אך בכל זאת ברצוני להתייחס לסעיף 47(ב) לחוק המקורי, ולניסוחו המתוקן. הכוונה לסעיף 13 שבחוק הכחולה:

אנחנו שואפים לעשות צדק, ולא רק לצד הכלכלי. הניכויים כאן מביאים למצב שיש מס על רווח שלילי, כי מוצע פה 3% לשנה. באינפלציה הקיימת אוכלת 30%-40% לשנה משווי הכסף, והחישוב נעשה בגורמות נומינליות.

עשינו חישוב קטן לגבי אדם שקנה ב-800 לירות ישראליות, והוא מוכר אחר כך ב-60 אלף לילפי שער החליפין. אז הוא יצטרך לשלם מס שבח סכום של 3300 ל"י בערך מופחת לגבי הדולר ההיסטורי של שנת 1963. התוצאה היא בלתי סבירה גם מהבחינה ההגיונית והמשפטית הפשוטה. האם זו הכוונה?

נראה לנו שהעניין דורש מחשבה מסויימת. אולם, מצד הכלכלנים חובתנו להעיד על עצם העניין אם אנחנו באים לתקן אותו סעיף מבחינת הוראה שעה, בגלל צרכי משק, אז אני מביין שיש אמצעים אחרים, כגון: מלווה מלחמה שהוטל. למעשה, יש בזה היטל נוסף. אולי יש מקום להגדיל את המלווה וכו'.

מכל מקום, אם מחליטים כי אין מנוס מתיקון אותם ניכויים, יתכן שצריך לבוא לפשרה יעודית. אנחנו הגענו להמלצה שלא לבטל את עניין 6% לשנה, למשך 3 שנים, אלא נעשה ל-7 שנים, וכן יש להכיר בזה. אחר כך נגיע ל-6%, כי הראשונות היו בשנים של אינפלציה דוהרת. צריך לחת לזה ביטוי בטבלת הניכויים במכירות של תקופה קצרה.

יש גם החלטה נוספת בעניין מס יסף - זה אמור בסעיף 48. אנחנו רוצים להטיל מס יסף תוך 3 שנים. המס הזה הופך להיות מס מכביד ביותר, כי הוא בא להשוות מס השבח למס רווחי הון.

השאלה היא, לגבי אותו אדם שהחזיק את הנכס שלו במשך 3 שנים - האם אנחנו צריכים להתחשב אתו בזה שלא נחנו לו שום ניכוי? הוא לא שילם מס יסף, אבל אנחנו לא נותנים לו את 3 השנים הראשונות, כי הן לא נחשבות בכלל למתן ניכוי. האם לא צריך לפצות אותו, ולהטיל עליו אותו ניכוי לאותה תקופה, ולומר לו שהוא לא מכה, ושהוא איננו ספקולנט - אז נכיר וניתן לו 6% לשנה, מהיום הראשון. נכיר לו מהיום הראשון, ולא נעבור על תקופת 3 שנים ראשונות. כלומר, שלוש שנים במקום שנתיים. כל אלה גורמים לתוצאות קיצוניות, ומתעלמות מהאינפלציה והן בלתי צודקות.

מה שנוגע לסעיף 48 על מס יסף: הגבילו שם את מס היסף, ופטרו את מס היסף במקרים בודדים שנראו בולטים למחוקק - "על מכירת דירת יחיד, על הפקעה ועל מכירה של זכות שהגיעה למוכר בדרך הורשה", כי מי שמשלם מס עזבון לא צריך להכותו פעמיים. והדבר לא נחוץ לשיקול דעת. זה סביר. אבל הרשימה הזו איננה ממצה, כי יש מכירות אחרות שהן לא ספקולטיביות, ואשר הזמן גרמן, והן אינן צריכות לשאת נטל

דירה שגרו בה 12 חודשים - זאת אומרת היא הוכשרה כדירת יחיד בלשון החוק. אדם מתליף דירה, מוכר את שלו וקונה אחרת - הוא עושה זאת משום שהשחנה אצלו משהו, אם מסיבת מחלה הוא החליט לעבור למקום אחר, והדירה הקודמת שלו אינה דירת יחיד כי הוא גר בה 12 חודשים.

דוגמה: אני גר בירושלים, ואני קונה דירה בירושלים. לאחר שקניתי אותה, אני לא יכול לעבור לגור בה משום שהמפעל בו אני עובד עבר למקום אחר, כך שאני נאלץ למכור את זו בירושלים.

או, אני זוג צעיר שגמרתי את האוניברסיטה. ההורים קנו לי דירה כי חשבו שאגור בירושלים, וכך לא נכנסתי לגור בה. עברתי לגור בדימונה, ואני לכך מוכר את הדירה שבירושלים, מבלי שגרת בה. בינתיים חלה אינפלציה. אומרים לי, כי מכיון שמכרתי, הרווחתי, לכך עלי לשלם מס. הפעולה הזו היא פעולה מהירה, ולכן עלי לשלם מס יסף. והרי אני חייב לגור בדירה כי אזרח זכאי לדירת מגורים. אבל

המצב הקודם היה, שדירת יחיד זו דירה של יחיד או קרובו שגר בה ברוב ימות השנה. ניתן שיקול לשר האוצר וגם יותקנו תקנות - לדעת, זה לא רצוי מהבחינה המשפטית הכלכלית. אנחנו מעדיפים מצב ראשוני, ואיננו רוצים לעמוד בפני הפתעות.

זאת ועוד: הספקולנטים יכולים להגן על עצמם. הם לא נתפשים במס יסף. נתפשים במסים האנשים שמוכרים למכור, כי החיים לוחצים עליהם לפתרון כלכלי. אני לא חושב שאנחנו צריכים להזדקק לפתרונות ששר האוצר יעביר בתקנות.

אותו דבר בבחירה אחרת, בתנאי מצוקה, כמו פשיטת רגל, או ממנים כונס נכסים. יכול להיות שעל נכס זה הוא עושה רווח. אני אמרתי שאנחנו מטילים מס על רווחים אינפלציוניים. דוקא בתקופות של אינפלציה מהירה הוא עלול להגיע למצב שהוא צריך לממש את רכושו. וכך מטילים עליו מס יסף, ואוכלים חלק ניכר מהונו, וזה לא הונו כי הוא משלם לנושים.

על כל פנים, כל המיבנה הזה לא יכול לעמוד במבחן. צריך לתת הקלות לדירות יחיד במקרים של מצוקה והליכים של פירוק, והליכים של מקרקעים. אדם קונה נכס לצורך מיתוח מסויים, ואני עומד על פי דרישות תכנון ובנייה, לכך אני צריך ליצור יחידה חדשה. וואים בזה דיספוזיציה מחייבת ואז מטילים על זה מס יסף, כי אני בא לנצל רכוש למטרות משקיות. לאור זה המלצנו לתקן את הגדרת דירת יחיד, ולהוסיף - דירת יחיד למגוריו, לא התיישב בה ועזב את המקום, מכירה מתוך מצוקה, פשיטת רגל, הוצאה לפועל, חלוקה וחליפין. הייתי מברך את אנשי משרד האוצר אילו היו מכניסים בהוראות הפנימיות שלהם גם את ענין אלה שנמצאים בשליחות בחו"ל.

לגבי 70 מ" - גם פה יש קושי מסויים. האמת היא כי אנשי משרד האוצר היו נדיבים, שכן הם רצו להשתחרר מ-70 מ" ולעבור ל"מיטה" אחרת. היום זה 300 מ", ואינני יודע מה יקרה הלאה. מה שקרה במס עזבוץ משנת 1964 הוא, שעד היום שכחו אותו, משום שהתברר כי זה אחד המסים הדרקוניים במדינת ישראל. קיימים עזבונות קטנים של חצי מיליון ל"י של דירת יחיד. מה קרה עם אותם מסכנים שמתו לפני שנה-שנתיים?

מכל מקום, אנו בדעה שאי אפשר להשאיר עוד פעם לערנותו של שר האוצר לגבי בעיה זו, כי הוא נכשל. הוא עסוק. הוא לא גילה ערנות בעבר. לכך יש למצוא נוסחאות, ולהצמיד את זה למדד התשומה למגורים, ואז אני יודע ששווי דירה יותאם בהתאם ליוקר הבנייה, לעלות, ובלבד לא להשאיר את זה לשיקוט דעת של פקידות שהיא בדרך כלל, מסתכלת לא בצורה אובייקטיבית על דברים אלה. היועצים אינם מתעוררים לדברים אלה בזמן. אנחנו מדינת חוק, מדינה מתוקנת, ואנחנו צריכים לשמור על איפוק בחקיקה, כי היא נעשית לא לשנה ולא לשנתיים. לדעתי, לעשר שנים.

אורי מקוף, עו"ד:

לדעת, אנחנו באים באיחור מסויים לתקן מחלות שחלפו כבר. המחלה של היום כבר לא קיימת. (מר סוכובלסקי: מחילים להכות עם מס שבח, מי שגנב - גנב...)

לדעתנו, אם ללכת לקריטריונים של סכומים כספיים, אז יש לקבוע מראש את ההצמדה הדרושה, ולא להשאיר את הטיפול השוטף בידי אנשים, כי אין להם הכלים מבחינת סמכות וכוחר ניתוח כלכלי. זכותם כגורם מס, היא זכות לאומית. אבל מבחינת פיתוח לא הם יכולים להיות אחראים. אם כן, תצמיד את הסכום הזה של 300 אלף ליי אתה רוצה לקבוע הצמדה לתקופה של 10 שנים, אז תקבע את זה, אם כי לא הייתי שבע רצון מהעניין.

ניתנת כאן גם הקלה נוספת למספר ילדים שמצויים באותה דירה. וזה החל מהילד הרביעי שלא מלאו לו 21 שנה. כאן מוסיפים לו 20 אלף ליי לשווי של דירה: עם כל הכבוד, אינני יודע דבר זה יתכן, כי לדעתי זה מס שפתיים. זה לא נעשה מתוך כוונה לפתור בעיה אמיתית, אלא זורקים עצם לאנשים שטוענים לגבי משפחות מרובות ילדים. יש מקום לבדוק את העניין לגופו אם 20 אלף ליי יש בו שווי ריאלי.

זאת ועוד: מדוע עד גיל 21? אמרנו היום שיש לקבוע גילים יותר גבוהים של ילדים, כי הם חוזרים מהצבא ועדיים הם נמצאים עם ההורים, ממשיכים ללמוד לימודים אקדמאים, כך שהם ממשיכים עד גיל 26-27. או שיש הורים שגרים עם ילדיהם, ולא דוקא ילדים בבית הוריהם. גם הם צריכים שטח מחיה.

לדעתנו, יש לפתור בעיה זו, ולאן דוקא כפי שזה מובא בהצעה הקיימת.

לגבי סעיף 49א. - בסעיף זה יש המחשה של קביעת סכומים קשיחים (מצטט את הסעיף)

הזיכויים האלה נקבעו בשנת 1963, כאשר יצא החוק לראשונה בניסוחו הנוכחי, ונאמר שם שבהפקעה - על 1000 ליי הראשונות נותנים זיכוי של 100%; על 1000 ליי נוספות - 75%; על 1000 ליי נוספות - 66.2/3%, ועל כל סכום נוסף - 50%.

כאן ברצוני לומר כי 1000 ליי של שנת 1963 הן לא של היום. אם כן, חקנו את הסכומים, והעמידו את זה בשווי הריאלי, תהיו עדכניים.

ועוד דבר: לדעתנו, ההתייקריות בשטח המקרקעין משנת 1973 עד 1974/75 הן בין 1 ל-5, ובין 1 ל-10 - תלוי באזורים אחרים. מכל מקום, היחס של 1 ל-10 הוא יחס ריאלי. כך שיש מקום לתקן את הסכומים האלה של המס, ולהעלות את ה-1000 ליי לקבוצות יותר גב והות. נכון שמבחינת החוצאה, העניין הזה איננו קרדינלי.

ועוד הערה לגבי סעיף 49ב. האומר: "בנכס שהזכות בו משותפת לאחדים יינתן הזיכוי לפי סעיפים 49 או 49א לכל אחד מן השותפים בשיעור חלקו היחסי בזכות." - אם מוכרים דירת יחיד בבעלות של 5 אנשים, אז נותנים את החלק היחסי - וזה סביר. לגבי זה אין לנו טענה; אולם, אם מפקיעים את הגוש הגדול בתל-אביב - בעיה זו עומדת על הפרק בתכנית ל' שנמצאת צפונה לרמת אביב, יש שם 1067 דונם בבעלות משותפת של אלפי אנשים. במקרה הוגשה שם תביעה ע"י חברת החשמל, ונמצא שיש שם למעלה מ-1000 בעלים. אם כן, מדוע ייגרע חלקו של אחד הבעלים בפעולה לא-רצונית, וכך הוא נפגע מאדם שיש לו בסמוך שטח של דונם אחד? זה אדם שיש לו חלקה עצמאית ונותנים לו את מלוא הזכויות, ואילו האחרים צריך עם כולם להתחלק.

צריך לקבוע יחידת קרקע, או יחידת שטח שמקנה את יחידה הזכות. אם אתה רוצה להעניק לו 1000 ליי הראשונות, אז תן לו כפי שנתוץ. כי יש 1000 ליי יקר, ויש 1000 ליי זול. כך שאין אלה פתרונות מדוייקים.

אורי מקור, עו"ד:

אנחנו מציעים הצעה כפולה: אנחנו מציעים להוציא את דירות והפקעות מסעיף 1, ותכניס את זה בסעיף מיוחד. ותבחין שם לגבי שטחים למיניהם או סכומים שבהם תחזק הקלות. זה מה שיש לעשות.

מר סוכובלסקי, עו"ד:
ברצוני לדבר על איגוד מקרקעין: העניין הוא יותר משפטי מאשר כלכלי. אבל זה עניין של ניסוח. לדעתי, לא צריך למהר בחקיקת חוק זה. עניין חפישת קרקעות, נגמר עכשיו. ועוד יוסיפו את זה, אז לא יהיה ולא כלום. כדאי לדייק בניסוח.

אני חושב שחוק זה נוסח בצורה ברברית לגבי איגוד מקרקעין. לדעתי, יש לתקן ולפשט את הניסוח.

הדבר הראשון לגבי הגדרת איגוד מקרקעין - עכשיו מציעים הגדרה חדשה, ואנחנו מציעים לכתוב - "איגוד שכל נכסיו במישרין או בעקיפין הם זכויות במקרקעין; ולעניין זה לא יהשבו בנכסיו של האיגוד - מזומנים, מניות, אגרות חוב, ניירות ערך אחרים ומטלטלין שאינם משמשים למטרות העקריות של האיגוד כפי שהן מבוצעות למעשה או שהם טפלים לאותן מטרות". טפלים למטרות, ולא לקרקע.

אנחנו הערנו את תשומת לבו של מר שטאוב לעניין זה שטפל לקרקע זה משהו ששייך לקרקע, כמו קניין. זה נקרא טפל. מה שמר שטאוב מחכוון זה דבר לא חשוב לעומת מקרקעין. זה לא העיקר של האיגוד. אם לי יש קרקע במיליון לישא אותה מכרתי, וקניתי בכסף זה מכוננית - הרי שלמכוננית אין קשר לקרקע. הרי שכר משיגים בדיוק מטרה הפוכה.

הייתי מציע להשאיר את ההגדרה הקיימת של איגוד מקרקעין שעונה על הצרכים, וגם לא היו בעיות בקשר לזה.

אחר כך ישנו החיוב של פעולה באיגוד - כאן יש בלבול גדול, כי מצד אחד מנסים לחייב בעלי מניות על פעולה של האיגוד. דבר שאותו הדעת לא סובלת. אם יש חברה שמוכרת קרקע, ורוצים להוסיף סעיף 12א. (מצטט את סעיף 4 בחוברת הכחולה) - למה "מכירה מאת...?" היכן כתוב "מוכרים מאת איגוד מקרקעין"?

החוק מטיל היום מס על כסף שמקבל בעל מניות מחברה כתוצאה ממכירת קרקע ע"י חברה, כאן בא מס רווחי הון. וכך בא חוק מס הכנסה ומטיל עליו לשלם דיבידנדה. יוצא שמה שמכרה החברה כאילו מכר בעל מניות. אולי החברה צריכה לשלם מסים שוטפים, אבל למה בעל מניות ישלם? הרי מטילים כאן מסים פה-ארבעה, מס הכנסה, על פירוק, על רווחי הון ואפשר להטיל מס הכנסה על דיבידנדה. זאת אומרת, ההוראה הזו מטילה ע"י סעיף זה מס של 150% על רווח. (גב' ש. שבייד: היום לא משלמים על מקרים אלה) כל הזמן משלמים. אולי לא משלמים כמה שרוצים מהם. (גב' ש. שבייד: תקרא את סעיף 93 בפקודת מס הכנסה)

בכל אופן, אם עומדים על סעיף זה אז הייתי מציע להוסיף סעיף כי במקרה כזה על אותה מכירה, אם יוטל מס הכנסה, או יוטל מס רווחי הון --- (גב' ש. שבייד: תקרא את סעיף 93 של פקודת מס הכנסה)

ביטול הפעולה בסעיף 38 - כלומר, מוחקים בסעיף 38 את הביטוי לפי עושה הפעולה; אחר כך יש סתירה בין סעיף 37 לבין סעיף 38 של החוק. סעיף 37 קובע את יום הרכישה לגבי זכות באיגוד כיום מסויים, ובסעיף 38 הוציא את המלים "לפי בקשה עושים אופציה"; אחר כך יש תיקונים של סעיף 12 וכו'.

התוצאה היא, שאין הוראות ברורות לגבי שווי רכישה של איגוד. לאחר מכן, יש סעיף המדבר על דרך חישוב. כל ההוראות האלה הן טלאים-טלאים. כל אחד צריך לנסח מודוס אחר.

לגבי חברות יש לעשות מערכת סעיפים ברורה וקצרה. אני נסחתי רעיונות כלליים כיצד להגיע לתוצאה ברורה, ואני מגיש את זה (נותן לקצרנית, והנוסח הוא כדלהלן:

"סעיף 14א - יום הרכישה של הזכויות במקרקעין הנזכרות בסעיף 14(א) יקבע כיום רכישת הזכות באיגוד גבי זכויות במקרקעין שנרכשו ע"י האיגוד לפני רכישת הזכות באיגוד ע"י המוכר ואילו גבי זכויות במקרקעין שנרכשו ע"י האיגוד לאחר תאריך רכישת הזכות באיגוד ע"י המוכר יהיה יום הרכישה, תאריך רכישתן של אותן זכויות במקרקעין ע"י האיגוד. שווי הרכישה של הזכויות במקרקעין כאמור בסעיף 14(א) יקבע בהתאם לשווייזן של אותן זכויות במקרקעין ביום רכישתן כפי שהוגדר לעיל. אולם אם נתקבלה הזכות באיגוד ע"י המוכר בנסיבות הפטרות ממס לפי סעיפים 62, 69 ו-70 יהיה יום הרכישה היום שהיה נקבע ביום הרכישה בהתאם לאמור לעיל אילו נעשתה הפעולה באיגוד ע"י מי שממנו רכש המוכר את הזכות.

סעיף 14ב. - בפעולה באיגוד אשר מבחינת תוכנה ניתן לראות בה מכירת זכות במקרקעין מסויימת של אותו איגוד יחושב המס כאילו מכר האיגוד את אותה זכות במקרקעין בלבד; תאריך רכישתה ושווי רכישתה של אותה זכות במקרקעין יקבעו כאמור בסעיף 14א.

סעיף 14ג - במכירת זכות במקרקעין ע"י איגוד מקרקעין שניתן לראותה מבחינת תוכנה מכירת זכות במקרקעין ע"י בעלי הזכויות באיגוד יחושב המס כאילו נעשתה הפעולה באיגוד ע"י בעלי הזכויות וכל זאת בתנאי שמס השבע אשר ישתלם לפי סעיף זה יוחזר אם בעלי הזכויות יחוייבו בתשלום מס רווחי הון או בתשלום מס הכנסה כתוצאה ממכירה כנ"ל או כתוצאה מפרוקו של האיגוד."

כאמור, יש לעשות ניסוח אחיד, ולא טלאים-טלאים. "עושה הפעולה" - זה לא ברור. יש לנו בחוק מס שבח מקרקעין הגדרה של מכירה, ויש גם מוכר, ואחר כך עושה פעולה. בכמה מקומות מחקו את זה, ובכמה מקומות לא מחקו את זה. צריך לתקן את סעיפים 43, 44, 45. (גב' ש. שביד: מה זה עושה פעולה? הרי יש הגדרה) מי שמקנה זכות באיגוד - האם זו הגדרה? אם המנסחים יסתכלו לזה, ימצאו כי פעולה באיגוד אין לזה משמעות.

דוגמה: אני מוכר מניות, לא על ידי זה שאני מקנה למישהו, אלא ע"י זה שהאיגוד מקנה מניות חדשות. מי עושה את הפעולה? מבחינת הניסוח זה לא חופש ולא עומד בפני בקורת.

ביחס לסעיף 23 של ההצעה - סעיף זה מדבר על מקרה של פירוק האיגוד. במקרה של פירוק איגוד אין משלמים מס כאשר מעבירים את הזכויות. למעשה, מעבירים ע"י קרקע במקום מניות, ואז אין צורך לשלם מס.

לדעתנו, יש להשאיר את המעט שהיה. כל איגוד מתפרק לא צריך לשלם מס שבח. מניות זה לא מקרקעין. תכתבו שלא חל מס רווח הון. בבקשה.

לגבי סעיף 36 - סעיף זה דומה לפירוק איגוד. שוב נתנו הזדמנות תוך שנה לפרק ולחלק בין בעלי הזכויות. לתשומת לבכם, נתנו שנה, ועכשיו נותנים שנב טוב, ושוב זה לא מספיק. זה שנה מיום הגשת הבקשה.

אנחנו מציעים, לא להעמיד לשנה. ישנם מקרים שאי אפשר לפרק את האיגוד תוך שנה, כי מספר קטן של בעלי מניות אי אפשר להשיג, וכך זה נמשך כל השנים, עד היום.

אנחנו מציעים לתח שיקול דעת למנהל להאריך את התקופה. אין צורך להטיל מס שבח מקרקעין על כל איגוד.

ביחס לסעיף 102 שלא חוקן - סעיף זה מדבר על החזר מס במקרה של ביטול עסקה. לדעתנו, יש להבהיר את המצב.

זה לא צריך להיות אם בוטלה עיסקה, אלא רק במקרה ששולם המס לאותה עיסקה, ואז מבטלים שומה ולא חל מס שבה. לגבי סעיף 30 להצעה - סעיף זה מדבר על עסקה מלאכותית או בדויה (מצטט את הסעיף)

מה זה הפחתת מס בלתי נאותה או כן נאותה אם נעשה בצורה חוקית? לאלהים פתרונים. יצטרכו לשיר את השיר מההגדה "כי לו יאה ולו נאה" - בבקשה, תחזיר את המס. מכל מקום, הענין הזה שאדם יכול לתכנן באופן חוקי כדי לא לשלם מס, ידוע בכל העולם, בעיקר בעיסקות מקרקעין. ומה הסמכות הזו הניתנת למנהל - כי לא יאה? הרי זו סמכות די רחבה. אנחנו מתנגדים לזה, ולדעתנו צריך להשאיר את מה שקיים בענין זה. את הסמכות הזו צריך להוציא מהמנהל.

מ. שוב, עו"ד: ברשות הוועדה הנכבדה, מספר הערות:

אני, אישית, שנתקלתי תוך העבודה שלי במס שבה, אדבר על כך מתוך נסיוני. אני אומר כי אנחנו מחנגדים למס שבה ולהגדרה. אני לא בעד מס, ואני מתנגד לו.

החוק מבחינה כלכלית, יתקבל.

לגבי בעיית הפחתת מס: יש חברות של מפעלים מאושרים אשר במקרים רבים הם אינם מנצלים את הפחתת מסים שהוא מואץ. אנחנו מבקשים שזה לא יתווסף או לא יופחת מסווי הרכישה לגבי הניכוי.

לגבי סעיף 39 - יש אזכור של סעיף 27. אין טעם להזכיר את סעיף 27 בסעיף 39. כדאי למחוק אותו כי הוא מתבטל לחלוטין.

לגבי השאלה של הפקעה: לדעתנו, 1000 ל"י זה מקביל ל-8000 ול-10 אלפים ל"י. אני מתמחה בנכסי דלא ניילי, ואחד הקשיים שהיום יש בענין הפקעות הוא, שאף פעם לא נותנים תמורה בקרקע. כאשר לוקחים מאדם מקרקעין, עד שבית המשפט בא לבדוק את ענין הפיצויים עוברות שנים רבות. יש לי משפטים מ-1957 שנוגעים לעשרות אלפי דונמים באותו אזור. אמרו לי במינהל למה שהוא יתן קרקע שלו? החוק מ-1949 פטר הפקעות וכל מכירה בדרך של כפייה. אם חייבו במשכנתא, אז אונסים אותו למכור. למה שישלם מס שבה? תן לו את כספו! תן לו לרכוש קרקע אחרת! לא מעכבים את מס השבח, אבל חיוב יש, ועכשיו רוצים לעכב את התמורה.

הייתי מבקש לפטור לחלוטין מס שבתמסגרת הפקעה. שיובן פה כי לא מדובר בגופים גדולים, שכן הגופים הגדולים מגיעים להסדרים. אבל האדם הקטן נשחק. מר פיישר יכול להעיד לגבי חולות ראשון לציון - שם הפקיעו שטח של 411 בעלים באותה חלקה. אלה הם ממש יהודים קטנים. יש גם בעלים של שני דונם. ההפקעה שם היא של 2%, וזה מהווה דונם.

הייתי מבקש שכל אדם שמפקיעים ממנו קרקע. שיהיה לו פטור של 10 אלפים ל"י. מה קרה עם אדון פיישר? - אלף בעלים קבלו כל אחד מהם פטור של 1.50 ל"י. כך זה הסתכם בחישובים. קבלו 2370 ל"י כל אחד, והורד מזה ניכוי של 1.50 ל"י.

אני חוזר ומבקש לפטור לחלוטין לאדם 10 אלפים ל"י הראשונות. אני חושב שאותו סעיף 49 הוכנס דרך אגב כי כתוב (בדברי ההסבר, בעמוד 53 של החוברת הכחולה): "אולם, בדירת יחיד או במקרקעין שהופקעו שהסכות בה...". - כנראה באיזה גלגול נכנס הדבר בצורה כזו. אני מבקש שסעיף 49. בחוק המוצע יוחל רק על דירת יחיד, ואז אין צורך לכלול אותו בסעיף 49.

סעיף 16 - בקשר לעיכוב 4% לשנה: אומרים לי במשרד האוצר כי יודעים שזה אבסורד וגם לא יתכן.

מ. שוב, עו"ד:

הכסף נופל, לכן יש הפסד כחוצאה מירידת ערך הכסף. אדם בעל קרקע שהופקעה, לפחות שיחננו לו את ערך הכסף. מהו מחיר המכירה? כאשר בית המשפט פוסק מחיר המכירה, אז הוא נותן תאריך פסק הדין. ב-90% מכלל המשפטים פסקו לי תמיד למעלה מ-50%, אומרים "יש לנו זמן". אבל הכסף נופל. יש מס שבח, ואי אפשר לגמור, ואת הכסף אי אפשר לקבל. זה קיים בהגדרה. סעיף 19(2) בחוק המקורי אין בו תיקון. (מצטט) יום המכירה יהיה יום פסק הדין.

סעיף 16 לחוק אומר, כי אם לא גומרים, מס שבח צריך להפחית 20%, או לתת בטוחה מהערך בגובה של 20% מהתמורה. ובלבד לא לעכב לנו הכל.

אני מבקש להשאיר כמו שזה, כי עד שפוסק בית המשפט לא יודעים מתי יום המכירה ומתי שווי המכירה. אני רוצה לקבל סכום לא שנוי במחלוקת. היום מציעים לי 14 אלף ל"י, אבל גם את זה לא נוהגים לי.

אני מציע שתהיה ערובה על 20%.

י.ש. פלומין:
נגיד שזהו הסכום הסופי שהוא פטור, אבל יש כאן מס, ואני חולק על זה. האם על סכום זה אתם מוכנים להפקיד ערובה?

מ. שוב, עו"ד:
לפני שנעשה חישוב במס הכנסה אתה מגיב שלא יחננו לי פיצויים. במידה שאני מתנגד --- (גב' ש. שביד: אז שלם את החלק היחסי) בית המשפט פסק 10 אלפים ל"י במקום 157.500 ל"י, שזה מהווה 10%. אם כן, שיבקשו ערובה של 10%.
מכל מקום, הייתי מבקש לתת לנו כמה ימים כדי להכין לכם תזכיר.

ועוד סעיף - סעיף 67 הנוגע לחלוקה: רבותי, מס שבח נתקבל בבעיה מסויימת. לדוגמה: אם אני בעל קרקע משך 10 שנים, ואני מציע הצעה סבירה שכמה בעלי קרקעות יחאחדו, אז היה נוצר מצב כזה - הואיל וסעיף 67 פוטר ממס עיסקה, למרות שאני הרווחתי, הרי זה מחיר הרכישה בשווי מיום החלוקה.

נניח, קניתי לפני 5 שנים, ומכרתי היום ברווח גדול, ואילו החלוקה בוצעה לפני חצי שנה - הרי אני מרוויח בזה יותר. אם כן, לצורך העיסקה יוצא כאילו וקניתי לפני חצי שנה. זה לא מתקבל על הדעת, כי סעיף 67 אומר לחזור לאחור. כך שתאריך הרכישה שלי הוא רכישה מהאבא. וזה יחשב לפני החלוקה.

בסעיף 69 מחזירים אותי לתאריך הרכישה שבו התחלקתי. למעשה, אני מוכן לשלם על הרווח שלי לפי היום, אבל זה לא כך, אלא לפי התאריך שהיה לי עם 3 הבעלים שקנו. הרי זה אבסורד. סעיף 29 מדבר על מחיר ותמורה, אז צריך לעשות סעיף נפרד כדי לחזור לתאריך הרכישה של הקרוב. עכשיו נוצר מצב שלא תהיה התנגדות. על כל פנים, זו חרב פיפיות. הלקוח שלי לא נהנה מזה, והוא הפסיד בזה. הוא רכש קרקע לפני 30 שנה, ולפני 7 שנים הוא עשה את החלוקה. הרי זה כאילו לפני 7 שנים הוא עשה את הרכישה, וכך הוא שילם פי-עשרה ופי-עשרים ממה שהיה צריך לשלם. מכל מקום, זה לטובת האדם הפרטי.

עכשיו, בסעיף 67 רוצים להגביל את זה לחלוקה של חלקה אחת. וזה נורא. הרשות המבצעת רצתה לחפוס פיקציות. לדעתי, היא חזרה מספיק לאחור. פירוש הדבר, שלמעשה מחקו פרק שלם בחוק תכנון ובנייה. כל הפרצלציות שנעשו בשנת 1956 לא ניתנו לחלוקה.

מ. שוב, עו"ד:

ואת זה ראו רשויות התכנון. בבת ים ובחולון היו מוכרים חלקות לפי מפה. ומה עושים כאשר יש חלקה ספציפית אחת? אמרו כי מותר במסגרת תכנון לחלק מחדש מקרקעין. כלומר, במקום מגרש שיש לי על פי תכנית, אני מקבל ברה-תכנון מגרש שונה.

פירוש הדבר, שאם יהיה תכנון כזה, וחובא חכנית לרישום בטאבו, אז צריך לשלם מס שבח ומס רכש. מי ישלם? האם הרשות המקומית תשלם את זה? ומי ייחשב את מס שבח? הרי אין להם נתונים מתי שאדם רכש. אותם אנשים מהנגדים לתכנית, והם אינם יוצאים לחלק. זאת אומרת, שזה לא יבוצע. מחקו פרק בחוק תכנון ובנייה, זה לפי רשויות ולא לפי פרטים.

ועוד: חוק מקרקעין קובע פרק לשיכון. מותר לשתים או לשלוש חלקות להיות בעלים משותפים של 100 אנשים. כך שהם לא מגיעים לחלוקה רצונית. עובדה היא, שאני עכשיו נמצא במצב של רישום חלוקה בשטחים של 400 דונם. אני מייצג בעלים ל 50 דונם, שחלק מהם גר בחו"ל, חלק מהם מתנגד וחלק אדיש. מי ישלם - אני? הבעל של 50 דונם ישלם את תוספת המס?

אנחנו מבקשים לא לחקן את הסעיף. מספיק הסעיף הזה שמחזירים לאחור, ולמה להקפיד על אדם שרוצה לבנות על חלקה שלו בית? לחלופין: בכל מקרה, להוציא "חלוקת חלקות" לפי חוק תכנון ובנייה, כי אתה לא יכול לעשות העברה. כל העבודה שהושקעה ברה-פרצלציה מ-1965 בזכרון-יעקב לגבי 1000 מגרשים, יעמדו בשמונם. כך שאנחנו מבקשים להוציא את זה בכל מקרה.

שוב, לגבי בעיית הקרובים: מה זה

קרובים? בסעיף 71 מדובר על פטור ממס של איגוד מתפרק; בסעיף 70 מותר להעביר קרקע לאיגוד, והיא תהיה פטורה ממס שבח. למה לאיגוד מתפרק? שתהיה הוראה כללית בסעיף 71, מקבילה לסעיף 70. זאת ועוד: העברה של מקרקעין מאיגוד לבעלי מניות - במקרה זה היא תהיה פטורה ממס. אגב, זה איננו נותן הקלה נוספת של מס. היום אתם נותנים תוך שנה פטור ממס. העברה חייבת במס, אז תנו לנו פטור ממס שבח. למה לא תתנו לנו פטור של תוספת מס? למה העברה מאיגוד לאדם לא תהיה פטורה מקרוב רגיל? גם אדם הוא קרוב לאיגוד שהוא שולט בו.

לפי אותו סעיף 36 - מה הכוונה להעביר

מאיגוד לבעלי מניות? יש אלף חברים באגודה שיתופית. לפי החוק, אם יש 1000 חלקות, אז צריך להעביר חלקי 1000. למה לא לקבוע אותם שטחים שנפרדו אחד מהשני? ממילא אנחנו חוזרים לתאריך הרכישה מהאגוד. תנו לו לחלק. זו תהיה דחיפה לפרק.

לגבי הסעיף הרטרואקטיבי: מנהל מס שבח

רוצה לתפוס פיקציות. מותר לו. אבל הוא תופש את התמימים. לפי סעיף 39 (מצטט) "וכן מכירה לקרוב" - מדוע לא? אסור לי למכור לאחי בחום לב? למה אין שיקול דעת? התמימים המסכנים, ישבו בחו"ל, והם חייבים לשלם, כי בסעיף 94 מוציאים ממנו את הזכות הזו.

אני מבקש להשאיר את ענין שיקול הדעת

וגם את ענין הקנסות למנהל.

בקשר לבעיית הרטרואקטיביות: קרה מקרה.

אתם תקנתם את חוק מס רכוש ב-1974. אם דירה מוחזקת, אז יש דיירים מוגנים. קרוב של קרוב וכו'. זו דירה פנויה לצורך החוק. אני דייר מוגן. גיסי - אחי אשתי - קנה את הבית. אבל אני גר בבית כדייר מוגן לפני שהוא נכנס. אני לא אחן את הדירה במחנה. בית זה כולו, אם 11 דירות, מוערך ב-301 אלף ל"י. הדירה שלי בלבד מוערכת ב-350 אלף ל"י. המס בגין כל הבית הוא 0.7%, ואילו הדירה שלי - 0.5% של מס רכש. המסכן מקבל ממני 250 ל"י לחודש עבור שכירות. זאת אומרת, אני משלם 3000 ל"י לשנה, ואילו הוא משלם כ-8500 ל"י מס. זו עובדה. הרי זה חוק דרקוני.

מ. שוב, עו"ד:

ולמה הרטרואקטיביות? למה לא מכירה לקרוב בחום לב רשאי לפי שיקול דעת? אגא, מחקו את סעיף 39. יהודים כבר יודעים על הצעת החוק הזו. יש כבר דרכים אחרות. פה יוכו רק החמימים. ומדוע לא כתוב בסעיף 39 - מכירה לקרוב ללא תמורה? מכירה בין קרובים רואים את זה כעיסקי. אלה נכסים מיוחדים. ממילא מעריכים מחדש ונותנים שווי ריאלי. מכירה לקרוב ללא תמורה --- (גב' ש. שבייד: אנחנו מדברים על תמורה) אז שישלם פעמיים?

גב' ש. שבייד: איך? כתוב שלא יראו את זה כמכירה. הוא רוצה לשלם לפי שעורים אלה, אז הוא

יקבל חזרה.

י. לנגנטל, עו"ד: לאור סעיף 51 המקורי של החוק לגבי

מועד חשלום המס - זאת אומרת שיכול להיות מקרה עם יפוי כוח בלתי חוזר, ואז אני מקבל 10%. אני מתחייב לשלם מיד גם את המסים הממשלתיים.

סעיף 51 המוצע על ידכם אומר, כי המועד יידחה עד מתן יפוי כוח בלתי חוזר. אבל נוחן גם להטיל רבית של אחוז אחד לשבועיים. לפי סעיף 51 המוצע, על מועד תשלום המס ייחול במקרה של יפוי כוח בלתי חוזר. אני לא קבלתי את הכסף, אבל אתה יוציא הודעת שומה עם חיוב רבית.

בסעיף 94 אומר (מצטט), וסעיף 51 נוגע למתן יפוי כוח, ושעליו לשלם. זאת אומרת, שאני משלם גם רבית. מטילים חוספת מס למרות שלא מוציאים שומה, ומטילים עלי גם רבית. תסלה לי מאד, אפילו על מס שבח - מיום העיסקה, וגם רבית, אל על פי שלא קבלתי כסף. זה דבר קיים, ואתם מציעים את זה. זו עובדה.

ועוד: בסעיף 35 להצעת החוק, מציעים להחיל את כל ההוראות של מס הכנסה בקשר לתפישת מסמכים במשרד עורכי דין. אני מביין שבמס הכנסה יש סמכות כזו. מס הכנסה זה מס שחל על אדם בעיסקות שוטפות. במס שבח העיסקה היא חד פעמית. לכן יוצא, שכל המסמכים הם רלבנטיים, ויכולים לבקש עוד. אבל כל חליפת המכתבים של אנשים שהם הורים, אשר אינם רוצים כי ילדיהם ידעו שרוכשים עבורם נכסים ועוד מקרים מעין אלה - האם כל זה חייב להיות פרוש, ושכל אחד יכול לקבל אינפורמציה? (מ. נוידרפר: רק לצורך הפקודה)

זאת ועוד: חברי שוב דיבר על רטרואקטיביות בקשר לקרובים. איך מבחינה מוסרית אנחנו באים היום להעניש אנשים שעושים הכל במסגרת החוק? איזו יציבות זה נותן?

ועוד הערה טכנית בקשר לסעיף 49א. הישן: זה בעצם המצב החוקי היום. זה עוול. אם אדם מוכר חלקה עם בית ישן שבו הוא יושב 30 שנה - פה מאד. פטרת את הסכום, והכל. אבל אם אני מוכר 9 עשירות, כי אני מקבל דירה בשביל הילדים שלי - מדוע, שלא אקבל את הזיכוי? אני מוכר 9 עשירות, אז תנו לי זיכוי של 9 עשירות.

אנחנו נעביר לכם תזכיר שלנו, ואנחנו נתייחס שם לעוד דברים שלא העלינו פה. כך שאני מבקש את תשומת לבו של יושב ראש הוועדה גם לדברים שלא העלינו פה.

היו"ר י. קרגמן: אנחנו שוקלים את הדברים שאמרתם. אבל אני רוצה להוציא את המלה "ברברים" שנאמרה ע"י מר סוכובלסקי --- (מר סוכובלסקי: אני מבקש סליחה, זה נפלט מפי) אנחנו נמחק מלה זו מהפרוטוקול. תודה רבה לכם.

ב. חוק המילווה (תוספת יוקר), תשל"ה-1975:

היו"ר י. קרגמן: מדובר על מילווה בסכום של 100 ל"י שזה חלק מתוספת יוקר נוספת לעובדים בשעור של 30% משכר היסוד. בלי החוק זה לא יכול להיעשות.

מ. נוידרפר: חוק זה נובע מהסכם משולב בין ההסתדרות, המעסיקים והממשלה, בדבר עיקור חלק מתוספת יוקר של ינואר שהגיעה עד 300 ל"י. כך שסוכם על דעת הצדדים כי אותו חלק של תוספת יוקר שהוא מעל ל-200 ל"י יולווה לממשלה ל-5 שנים ברביית של 3%, ובלתי צמוד. הקרן צמודה לצורך האינדקס, וכך לקחנו את החאריך האמצעי.

כל החוק הזה הוא ל-6 חדשים. כלומר, מינואר עד יוני 1975, והוא יכניס לאוצר 180 מיליון ל"י.

י. בדר: ברצוני לומר כי כל הדבר הזה הוא איננו רציני. זה לששה חדשים. ואילו זה היה נגמר בששה חדשים, אז לא היה כדאי, וזה על אף הנימוק הסטנדרטי של היו"ר קרגמן. שלמדינה דרוש כסף לשיכון, לסעד, לבריאות (היו"ר י. קרגמן: לבטחון) אתה מכניס את ענין הבטחון לשם תפארת עין.

מכל מקום, הדברים האלה נהפכים לתקדים. (ב) יש נטייה להארכת תקופה. עד כמה שאני מכיר את ידי נוידרפר, וכך את שרה (שבייד) - אף פעם לא אאמין שזה לתקופה של ששה חדשים. את זה אפשר לראות בשתי בחינות, כמו שפרופ' קליימן הנכבד (מהחוג לכלכלה, האוניברסיטה העברית) שמוכיח את כוחו בתור פרופסור שמתערב בדברים אלה. והוא אומר כי: "היה לי פרופסור אחד, שהיה חשוב ומפורסם בפולין, והוא היה אומר על חברו - יש לו שכל גדול, אבל למה השכל שלו כל כך טיפש?"

על כל פנים, זו גזירה לא על עובדים, אלא על מעסיקים, כי הם הם אשר משלמים את זה. הם לא ישלמו תוספת יוקר, זולת 200 ל"י מבחינת התשלום, זה תשלום של מעסיק לאוצר.

מה יהיה בשנת 1980? זה דומה כמו את האום למילווה מעסיקים; מבחינת הפונקציה. הם ישלמו מכיון שעובד לא ישלם תוספת יוקר מלאה. (מ. נוידרפר) זו הוצאה לגבי המעסיק) יש הבדל בין מעסיק לעובד. אילו הייתי במקומו של מושביץ, הייתי עומד על כך שיש לשלם את זה לעובדים, כי אני הייתי מעוניין שהם יהיו יותר מרוצים. איך העובד יראה את זה כאשר הוא איננו מקבל כסף? (היו"ר י. קרגמן: הם מקבלים 200 ל"י) אבל הוא משלם את 300 ל"י.

לדעתי, פרופ' קליימן צודק, שמשלמים את זה המעסיקים - כמו שאני אומר. אם זה מקביל למס מעסיקים, אז זה בסדר. אם זה לא כך, אז פרופ' קליימן צודק. אם כן, מדוע רק עובדים? מדוע השוחף שלי - ידידי נחשון - משלם 100 ל"י בחודש מילווה זה? למה?

על 100 ל"י מוציא האוצר צו, עם פטור ממס הכנסה. וזה למעשה על כל 300 ל"י. לגבי עובדים זה לא יכול להיות אחרת. (מ. נוידרפר: כן) אז מזה ייהנו לא רק עובדים. מבחינה זו הפרופ' המלומד (פרופ' קליימן) שכתב את התזכיר - ויפה מאד שהוא כתב אותו - כותב בסעיף 3 שבתזכיר שלו, כדלקמן: "טעיף זה סותר את מטרתו המוצהרת של המלווה, להוות אמצעי ספיגה המקטיף את הביקוש. משמעותו המעשית היא כי המדינה מחייבת עובדים להלוות סכומים אלה למעבידיהם לתקופה ממוצעת של ערבעה וחצי חודשים, בעוד המדינה נושאת בעול הרביית וההצמדה של ההלוואה הזו למעבידים, ורק לאחר מכן להלוותם למדינה."

י. בדר:

אני לא מבין את זה. אני לא רואה שזה כך. את הכסף הזה מקב לים לא המעבידים, אלא המדינה. זה בעצם דומה למלווה מעסיקים.

למה לא הכנסתם לכאן את הסעיף לגבי קשישים?
(מ. נוידרפר: פנסיונרים פטורים) האם זה חל על גימלאות? (מ. נוידרפר: לא). מה יהיה בעוד 5 שנים?

י.ש. פלומין:

יש לקבל חוק זה בברכה.

בסעיף 8(ג) נאמר כי זה מתחלק ל-5 לים

ללא יתרה - לדעתי, זה מיותר. (מ. נוידרפר: אתה צודק)

בסעיף 10 כתוב (מצטט) - אני מבין שזה בא

על מנת למנוע סופיית המילווה. נעשים ניכויים בטעות, אז שתנתן האפשרות לעשות חישוב של תקופת המילווה. זה לא נאמר כך בסעיף זה. יש לאפשר לעשות חישוב חצי שנתי.

אני מבקש - אם אפשר - לחבר יחד את הסעיפים

10 ו-11. או לגבי מקרה שנוכח וכו' - להכניס בתקנות.

ע. אמוראי:

אני תומך בהצעת החוק. לגבי סעיף 3

ברצוני להעיר הערה: לא איכפת לי שבנק

ישראל ילווה את הכסף הזה. אבל אינני מסכים לכך שלא יקחו רבית בכלל.

ואני מציע רבית של 27% ולתקופה של $4\frac{1}{2}$ חדשים. הרי שליש זה בתור

מילווה משאירים בידי המעסיקים. את הכסף הזה לא גובים מהמעסיקים,

אלא מלווים להם אותו, ויחזירו את זה בחודש ספטמבר. אני לא מחנגד לזה.

אבל בלי רבית? לא, שישלמו על זה רבית.

מ. ארנס:

אני מתנגד לחוק זה. זה חלק מתכנית

מלחמה באינפלציה. יש בינינו האומרים

כי כל אמצעי ספיגה הוא לטובה. לכן אני מציע לשקול את זה משום שיש

בזה החלק הפסיכולוגי. והצד הפסיכולוגי אולי יותר חשוב מהצד

האריטמטי.

כל אחד יודע כמה כסף שחור מתגלגל בשוק.

אינני חושב שאנחנו נוסיף פה משהו. כדאי שלא יהיה חוק, כי אינני

חושב שהוא יתרום. הממשלה חייבת לבוא עם תכנית שלמה.

אנחנו שומעים על תהליכים ועל רביזיה

במס הכנסה. בנושאים כלכליים לא ניתן להפריד בין תוכן לעיתוי. השלב

הזה חייב לבוא מיד.

אני טוען, שאם אתה לא מציג בפני ציבור

העובדים תכנית מקיפה במלחמה באינפלציה, הרי שלדעתי אתה לא עושה ולא

כלום. להיפך, אתה עושה להרעת המצב.

היו"ר י. קרגמן:

כולנו טענו שהסכום ישולם חלק במניות

וחלק במילווה. וכך נעשה הסכם בין הממשלה

ההסתדרות והתעשיינים - ששני-שליש, שזה מסתכם ב-500 מיליון לים משלמים

לעובדים; ושליש אחד משאירים בתור מילווה אצל המעבידים. המעבידים

ישתמשו בכסף זה, אבל הם צריכים לשלם על זה רבית.

רק טיפש יכול לחשוב שזה יהיה לששה חדשים.

י. בדר:

א. אפרת:
היה מוסכם שלא יכפו עליהם פדיון מידי. אבל בלי רביית? אני מציע רביית של 15%.

מ. נויזרפר:
רביית זו חסכתם ב-9 מיליון ל"י. היה הסכם. נכון שההסתדרות לא התערבה בסעיף זה. מכל מקום, זו תוצאה של הסכם. המעסיקים הסכימו שזה יהיה ללא רביית. פורמלית, אין לי טענה. חוק זה חוק. אבל לא פורמלית, אנחנו נצטרך לחזור אליכם.

א. אפרת:
אסור ליצור תקדים כזה שבחוק אתה מאפשר מילווה ללא רביית.

היו"ר י. קרגמן:
המעסיקים מוכנים לשלם את מלוא הסכום הזה - 300 ל"י.

מ. נויזרפר:
גם ההסתדרות וגם המעסיקים רצו לשלם את כל 300 הלירות.

י. בדר:
אני מציע לקרוא את החוק סעיף סעיף. ושנדון על כל סעיף לחוד.

בלוח הניכויים של מס הכנסה לוקחים בחשבון מצב משפחתי. אני מציע לקרוא את זה מילווה גולגולת. עובד חברת החשמל שיש לו 6000 ל"י - יהיה באותה מעמסה כמו אדם שיש לו 2100 ל"י. ועוד: מבחינת אדם שיש לו הכנסה מכל 2100 ל"י, זו תהיה מעמסה רגרסיבית. אני מציע ששם החוק יהיה "מילווה גולגולת".

ה צ ב ע ה

הצעת ח"כ בדר ששם החוק יהיה "חוק מילווה גולגולת" - לא נתקבלה

סעיף 2 -

י. בדר:
מה עם סעיף 1? - אני מציע למחוק את המלה "עבודה".

סעיף 2 - (היו"ר קורא אותו)

סעיף 3 - (" " ")

י. בדר:
זה תשלום חד פעמי. יש לתקן את התאריך ל-30 בספטמבר 1975.

על סכומים אלה תהיה רבית, וכאן אני מציע לקבוע רבית של 22%.

ע. אמוראי:

אני מציע שהאוצר ימצא אפשרות לחזור אל המעסיקים בענין הרבית.

היו"ר י. קרגמן:

זה נושא חדש.

י. ש. פלומין:

אני מציע שהאוצר יבחן אפשרות לגבות רבית.

היו"ר י. קרגמן:

שנציגי האוצר יבחנו אפשרות לגבות רבית על מילווה זה שישאר בידי המעסיקים.

ה. ח. ל. ט.

סעיף 1 כמוצע - נחקבל

סעיף 2 כמוצע - נחקבל

סעיף 4 כמוצע - נחקבל

סעיף 5 -

סעיף 5 נוחן לפקיד השומה טמכות לקבוע סכומים. אין כאן ערר.

י. בדר:

אני אציע הצעותי בסעיף 5 ואגיש אותן

בישיבה הבאה.

חודה רבה. הישיבה נעולה.

היו"ר י. קרגמן:

הישיבה ננעלה בשעה 13.00.